

R E P U B L I K A
S L O V E N I J A
V I Š J E
S O D I Š Č E

CELJE

VSC Sklep I Cp 276/2023

Sodišče: Višje sodišče v Celju

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSCE:2023:I.CP.276.2023

Evidenčna številka: VSC00069027

Datum odločbe: 17.08.2023

Senat, sodnik posameznik: Karolina Pečnik (preds.), Aleksander Šmid (poroč.), mag. Miran Pritekelj

Področje: CIVILNO PROCESNO PRAVO - ZAVAROVANJE TERJATEV

Institut: začasna odredba - švicarski franki (*CHF*) - verjeten obstoj terjatve - zavarovanje terjatve - regulacijska (ureditvena) začasna odredba - trditveno in dokazno breme

Zveza: ZIZ člen 15, 239, 272, 272/1, 272/2-2. URS člen 14, 22. ZPP člen 7, 212, 339, 339/2-8, 339/2-14

Jedro

Določbe ZIZ o zavarovanju z začasno odredbo ne ločujejo med postopki, začetimi pred uvedbo ali po uvedbi sodnega postopka. To pomeni, da je treba glede obveznosti zbiranja procesnega gradiva, torej glede trditvenega in dokaznega bremena, skladno z določbama 239. člena ZIZ in 15. člena ZIZ smiselno uporabiti splošna pravila pravnega postopka. Ta pravila, vsebovana v določbah 7. in 212. člena ZPP (razpravno načelo), upniku (tožnikoma) nalagajo, da navede trditve in predlaga izvedbo dokazov za izkaz verjetnosti obstoja terjatve, katere zavarovanje zahteva.⁴ Sodna praksa se je že izrekla, da je vsak postopek za izdajo začasne odredbe, tudi če je vložen med sodnim postopkom, poseben in samostojen postopek, v katerem mora upnik zato navesti vsa dejstva iz svojega dokaznega bremena in zanje predlagati dokaze z upoštevanjem dokaznega standarda verjetnosti.

Če bi sodišče prve stopnje ugotavljalo, ali sta tožnika nedenarno terjatev, zavarovanje katere zahtevata, izkazala s stopnjo verjetnosti na podlagi trditvev in dokaznih predlogov, ki sta jih postavila tekom pravde v predhodnih vlogah in ne v predlogu za izdajo začasne odredbe, bi zaradi samostojnosti postopka zavarovanja kršilo razpravno načelo iz 7. in 212. člena ZPP

Izrek

I. Pritožba se zavrne in se potrди sklep sodišča prve stopnje.

II. Tožnika morata v 8 dneh od vročitve tega sklepa povrniti toženki njene stroške pritožbenega postopka v višini 965,40 EUR.

Obrazložitev

Oris zadeve in odločitev sodišča prve stopnje:

1. Tožnika v tej pravdni zadevi s tožbo, ki je bila spremenjena na naroku za glavno obravnavo dne 4. 5. 2023, primarno zahtevata ugotovitev ničnosti dveh kreditnih pogodb, vezanih na švicarskih frank (v nadaljevanju *CHF*), in sicer kreditne pogodbe in sporazuma o zavarovanju denarne terjatve, sklenjenih v obliki notarskega zapisa SV 401/08 z dne 14. 5. 2008 med toženko kot kreditodajalko in prvo tožnico kot kreditojemalko ter drugim tožnikom kot porokom in zastaviteljem, ter kreditne pogodbe in sporazuma o zavarovanju denarne terjatve, sklenjenih v obliki notarskega zapisa SV 794/04 z dne 3. 9. 2004 med toženko kot kreditodajalko in drugim tožnikom kot kreditojemalcem (1. točka primarnega zahtevka). Nadalje prva tožnica od toženke zahteva plačilo zneska v višini 22.561,39 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 4. 5. 2023 dalje (2. točka primarnega zahtevka, spremenjen na naroku dne 4. 5. 2023), drugi tožnik pa plačilo zneska v višini 14.151,26 EUR (3. točka primarnega zahtevka). Tožnika nadalje zahtevata še ugotovitev neveljavnosti vknjižbe skupne hipoteke, vknjižene na nepremičninah drugega tožnika na podlagi pogodb v obliki notarskega zapisa SV 401/08 z dne 14. 5. 2008 in izbris navedene hipoteke (4. točka primarnega zahtevka) ter povračilo pravnih stroškov (5. točka primarnega zahtevka).

S podrednim tožbenim zahtevkom tožnika zahtevata razvezo pogodb, sklenjenih v obliki notarskega zapisa SV 401/08 z dne 14. 5. 2008 (1. točka podrednega zahtevka), da je prva tožnica dolžna toženki plačati znesek 20.867,09 EUR (2. točka podrednega tožbenega zahtevka), da je toženka dolžna izstaviti zemljiškoknjižno dovolilo za izbris skupne hipoteke, vknjižene na podlagi notarskega zapisa SV 401/08 (3. točka podrednega zahtevka), ter povračilo pravnih stroškov (4. točka podrednega zahtevka).

2. Med postopkom sta tožnika s predlogom z dne 22. 6. 2023 ob sklicevanju na stališča Sodišča Evropske unije (v nadaljevanju SEU) v zadevi *C-287/22 Getin Noble Bank S.A.* zahtevala izdajo začasne odredbe. S predlogom sta zahtevala, (i) da se začasno (do pravnomočnosti pravde) zadrži učinkovanje pogodb, sklenjenih v obliki notarskega zapisa SV 401/08, (ii) da se toženki prepove razpolaganje s terjatvami iz pogodb, sklenjenih v obliki tega notarskega zapisa, njihovo izterjevanje v izvršilnem postopku zoper tožnika ali uveljavljanje kakršnegakoli drugega poplačila teh terjatev, (iii) in da se toženki v primeru kršitve prepovedi izreče denarna kazen v višini 50.000,00 EUR.

V zaključku predloga sta tožnika navedla, da je prva tožnica do sedaj na podlagi sporne kreditne pogodbe plačala obroke, ki so višji od dejansko dolgovanega zneska, in da bo v primeru, če predlagana začasna odredba ne bo izdana, končna ugotovitev ničnosti pogodbe pomenila le delno vzpostavitev prejšnjega stanja, saj bo morala razširiti tožbo po vsakem plačanem obroku ali pa po pravnomočnosti sodbe, izdane v tem postopku, vložiti novo tožbo. Poleg tega nadaljnje plačevanje mesečnih obrokov iz sporne pogodbe poslabšuje njeno finančno stanje in zato ne bo več zmogla vložiti novih tožb za povračilo zneskov, do katerih je upravičena zaradi neveljavnosti pogodbe, kar samo po sebi predstavlja tveganje, da ne bo več zmogla plačevati mesečnih obrokov brez nevarnosti za svoje preživljanje in preživljanje svoje družine. Navedla je še, da plačevanje obrokov že sedaj ogroža njeno preživljanje in preživljanje njenih dveh otrok.

3. Sodišče prve stopnje je predlog za izdajo začasne odredbe zavrnilo z nosilnim razlogom, da tožnika v predlogu za izdajo začasne odredbe glede verjetnosti obstoja terjatve, "tj. da bo sodišče ugodilo tožbenemu zahtevku in ugotovilo ničnost kreditne pogodbe oz. podredno razvezalo kreditno pogodbo", nista podala prav nobenih navedb in predlagala nobenih dokazov. Po stališču sodišča prve stopnje bi morala tožnika postaviti

trditve in predlagati dokaze, iz katerih bi sodišče lahko s stopnjo verjetnosti ugotovilo izpolnitev dveh pogojev, ki morata biti kumulativno izpolnjena za izdajo predlagane regulacijske začasne odredbe. Prvi pogoj je obstoj terjatve s stopnjo verjetnosti,¹ drugi pa izpolnitev okoliščin iz 2. alineje drugega odstavka 272. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (v nadaljevanju ZIZ)², pri čemer bi izpolnitev drugega pogoja sodišče prve stopnje presojalo v luči jamstev evropskega potrošniškega prava, ki so razgrnjena v judikatu SEU v zadevi C-287/22 Noble bank S.A.

Povzetek pritožbenih navedb in navedb iz odgovora na pritožbo:

4. Tožnika sta v pritožbi navedla, da mora biti med postavljenim tožbenim zahtevkom in predlagano začasno odredbo podana t. i. koneksnost oziroma medsebojno funkcionalno razmerje ter da je zato treba predlog za izdajo začasne odredbe, ko je ta vložen med sodnim postopkom ali po njegovem zaključku, presojati v luči zavarovanja terjatve, ki se uveljavlja v tožbenem zahtevku. Opozorila sta, da sta v dosedanjem postopku navedla številna dejstva in predlagala številne dokaze, ki so bili v pretežnem delu že izvedeni, ki skupaj in posamično predstavljajo ustrezno dejansko in pravno podlago za presojo utemeljenosti zahtevka, s tem pa tudi za presojo njegove verjetnosti. Začasno odredbo sta predlagala tekom pravnega postopka, zato za sodišče in obe stranki ni moglo biti nobenega dvoma, da se nanaša na zavarovanje, ki je v funkcionalnem razmerju oziroma razmerju koneksnosti s tožbenim zahtevkom. Tožnika ne vidita logičnega ali razumnega razloga, da bi morala v takšnem primeru ponovno navajati vsa ali nekatera dejstva oziroma ponovno predlagati dokaze za ta dejstva, saj je bilo sodišču prve stopnje očitno, da se začasna odredba nanaša na zavarovanje tožbenega zahtevka. Stališče sodišča prve stopnje je pretirano formalistično, procesno gledano docela nesmiselno in skrajno neekonomično z vidika učinkovitega vodenja postopka, zato po prepričanju pritožbe izpodbijanega sklepa ni mogoče preizkusiti, saj se sodišče ni opredelilo do dejstev in dokazov glede verjetnosti utemeljenosti zahtevka tožnikov. Prav tako je zaradi tega dejansko stanje zmotno in nepopolno ugotovljeno, sodišče pa je s tem obenem prekršilo pravici iz drugega odstavka 14. člena in 22. člena Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju URS).

5. Toženka je v odgovoru pritrjevala razlogom sodišča prve stopnje in opozorila na judikate iz sodne prakse, po kateri gre pri postopku za izdajo začasne odredbe za samostojen postopek, v katerem morajo stranke zato navesti dejstva in predlagati dokaze, s katerimi dokazujejo obstoj predpostavk za njeno izdajo.

6. Pritožba ni utemeljena.

Presoja pritožbenih navedb:

7. Sodišče prve stopnje je svojo odločitev pravilno oprlo na določbe 272. člena ZIZ, ki urejajo materialnopravne predpostavke za izdajo začasne odredbe v zavarovanje nedenarne terjatve. Prav tako je pravilno ocenilo, da tožnika v konkretnem primeru zahtevata izdajo t. i. regulacijske oziroma ureditvene začasne odredbe, s katero lahko sodišče ob izpolnjenih pogojih začasno uredi sporno pravno razmerje. Tožnika morata po navedeni pravni podlagi izkazati dve kumulativni predpostavki, in sicer verjetnost obstoja svoje nedenarne terjatve (prvi odstavek 272. člena ZIZ) ter enega od pogojev iz drugega odstavka navedenega člena. Sodišče mora pri presoji upoštevati še posebnosti, ki veljajo pri regulacijskih začasnih odredbah (npr. reverzibilnost predlaganega zavarovanja).

8. Tožnika v pritožbi ne izpodbijata, da v predlogu za izdajo začasne odredbe nista podala trditve in predlagala dokazov glede obstoja svoje nedenarne terjatve s predpisanim dokaznim standardom. Izpodbijanemu sklepu nasprotujeta s stališčem, da jima teh trditve in dokazov v predlogu ni bilo treba navesti

oziroma predlagati zato, ker sta predlog vložila med pravnim postopkom, v katerem sta vse te trditve in dokazne predloge že podala, poleg tega pa je bila po njenem prepričanju večina predlaganih dokazov celo že izvedena.

Tožnika s takšno navedbo dejansko uveljavljata, da jima je sodišče prve stopnje v okoliščinah konkretnega primera naložilo prestrogo trditveno in dokazno breme (7. in 212. člena Zakona o pravnem postopku - ZPP) in se posledično zato ni opredelilo do trditev in predlaganih (ali že izvedenih) dokazov glede verjetnosti obstoja njune terjatve iz tožbenega zahtevka, ki sta jih že navedla v predhodnem pravnem postopku, torej pred vložitvijo predloga za izdajo začasne odredbe. Če njuno stališče drži, je sodišče prve stopnje s tem, ko se do teh trditev ni izreklo in ker ni izvedlo predlaganih dokazov oziroma se opredelilo do že izvedenih dokazov, poseglo v njuno pravico do izjave iz 22. člena URS, jima s tem odvzelo možnost obravnavanja pred sodiščem in s tem zagrešilo absolutno bistveno kršitev določb postopka iz 8. točke drugega odstavka 339. člena ZPP. Takšne pritožbene navedbe torej ne ustrezajo uveljavljanju zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja.

9. Izpodbijani sklep vsebuje razloge, na podlagi katerih ga je mogoče preizkusiti, zato ni obremenjen s kršitvijo iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, kot to zmotno uveljavljata pritožnika. Za takšno kršitev gre namreč takrat, ko izpodbijana odločba sploh nima razlogov, ki bi omogočali pritožbeni preizkus. Glede na to, da pritožba polemizira z razlogi izpodbijanega sklepa, je očitno, da ta procesna kršitev ni podana.

Prav tako pritožbene navedbe ne ustrezajo posegu v ustavno pravico do enakosti iz drugega odstavka 14. člena URS.³ Omenjena določba je izraz splošne prepovedi samovolje oziroma arbitrarnosti, torej prepovedi samovoljnega neenakega obravnavanja pred zakonom. Kot rečeno, pritožnika takšne kršitve vsebinsko sploh ne zatrjujeta, saj uveljavljata poseg v svojo pravico do izjave, ki je sestavni del procesnih garancij iz 22. člena URS. Ob preizkusu pravilnosti uporabe materialnega prava po uradni dolžnosti pritožbeno sodišče ni ugotovilo kršitve načela enako(pravno)sti.

10. Vsebina pritožba torej terja opredelitev do vsebine in globine trditvenega in dokaznega bremena glede izkaza obstoja verjetnosti terjatve pri predlogu za izdajo začasne odredbe, ki ga tožeča stranka vloži med pravnim postopkom.

Določbe ZIZ o zavarovanju z začasno odredbo ne ločujejo med postopki, začetimi pred uvedbo ali po uvedbi sodnega postopka. To pomeni, da je treba glede obveznosti zbiranja procesnega gradiva, torej glede trditvenega in dokaznega bremena, skladno z določbama 239. člena ZIZ in 15. člena ZIZ smiselno uporabiti splošna pravila pravnega postopka. Ta pravila, vsebovana v določbah 7. in 212. člena ZPP (razpravno načelo), upniku (tožnikoma) nalagajo, da navede trditve in predlaga izvedbo dokazov za izkaz verjetnosti obstoja terjatve, katere zavarovanje zahteva.⁴ Sodna praksa se je že izrekla, da je vsak postopek za izdajo začasne odredbe, tudi če je vložen med sodnim postopkom, poseben in samostojen postopek, v katerem mora upnik zato navesti vsa dejstva iz svojega dokaznega bremena in zanje predlagati dokaze z upoštevanjem dokaznega standarda verjetnosti.⁵

Če bi sodišče prve stopnje ugotavljalo, ali sta tožnika nedenarno terjatev, zavarovanje katere zahtevata, izkazala s stopnjo verjetnosti na podlagi trditev in dokaznih predlogov, ki sta jih postavila tekom pravde v predhodnih vlogah in ne v predlogu za izdajo začasne odredbe, bi zaradi samostojnosti postopka zavarovanja kršilo razpravno načelo iz 7. in 212. člena ZPP. Pritožbeni očitok, da bi se moralo sodišče prve stopnje pri odločanju v postopku zavarovanja z začasno odredbo, sproženega med pravdo, opredeljevati do vseh predhodno podanih trditev in dokaznih predlogov, je zato neutemeljen.

11. Pritožbena navedba, da je gornje stališče preveč togo in formalistično, ne drži, kar kažejo ravno okoliščine konkretnega primera.

Iz predlaganega zavarovanja namreč izhaja, da se to nanaša zgolj na začasno ureditev pravnega razmerja po spornih pogodbah, sklenjenih v obliki notarskega zapisa SV 401/08 z dne 14. 5. 2008, čeprav tožnika s tožbo zahtevata tako ugotovitev ničnosti teh pogodb kot tudi ugotovitev ničnosti pogodb, sklenjenih v obliki notarskega zapisa SV 794/04 z dne 3. 9. 2004. V položaju, ko je predmet zahtevka več nedenarnih terjatev, ki izvirajo iz dveh notarskih zapisov, ravno zahteva po koneksnosti (oziroma funkcionalni povezanosti) med tožbenim zahtevkom in predlagano začasno odredbo od tožnikov terja, da v predlogu opredelita, s katerimi trditvami in dokazi utemeljujeta in dokazujeta verjetnost obstoja nedenarne terjatve (ali več nedenarnih terjatev), katere zavarovanje zahtevata. Šele na tej podlagi bi lahko sodišče v dokaznem postopku presodilo, katero nedenarno terjatev iz tožbenega zahtevka sta izkazala s stopnjo verjetnosti, nato pa še, ali je v funkcionalni povezavi s predlaganim zavarovanjem.

12. Pritožbeno sodišče se strinja s tožnikoma, da bi bila v okoliščinah konkretnega primera zahteva, da morata v predlogu za izdajo začasno odredbo (ponovno) navesti vsa že prej navedena dejstva in predlagane dokaze, res prestroga in pretirano formalistična, vendar je v zadevi bistveno to, da sodišče prve stopnje predloga ni zavrnilo iz tega razloga, pač pa zato, ker glede verjetnosti obstoja terjatve nista podala pravnobenenih navedb, kar pritožbeno sploh ni sporno. Načeloma res velja, da se v primeru, ko je predlog za izdajo začasne odredbe vložen med sodnim postopkom, teža trditvenega in dokaznega bremena glede verjetnosti obstoja terjatve sorazmerno znižuje glede na obseg že podanih trditvev in dokaznih predlogov, vendar to ne pomeni, da je stranka svoje obveznosti s tem popolnoma razbremenjena.

Ob dejstvu, da tožnika zahtevata ugotovitev ničnosti dveh kreditnih pogodb in sporazumov o zavarovanju denarne terjatve ter vzpostavitev prejšnjega zemljiškopravnega stanja na več nepremičninah in da sta obe stranki v dosedanem postopku vložili številne in izredno obsežne vloge, bi tožnika svojemu trditvenemu bremenu zadostila že, če bi se v predlogu jedrnato sklicevala na že navedena dejstva in na že podane dokazne predloge (ali celo na že izvedene dokaze) ter ob tem navedla, za katere dele že vloženih vlog gre. Šele takrat bi lahko sodišče prve stopnje opravilo vsebinsko presojo obstoja materialnopravnih predpostavk iz 272. člena ZIZ. Takšna zahteva v nobenem primeru ne onemogoča ali pretirano otežuje uporabo pravic, ki jih tožnikoma daje pravo Evropske Unije (npr. začasno zavarovanje pod pogoji iz zadeve C 287/22 *Getin Noble Bank S.A.*) in je zato skladna z načelom učinkovitosti evropskega prava.

13. Odgovor na vprašanje, ali je sodišče prve stopnje tožnikoma naložilo prestrogo trditveno in dokazno breme ter s tem storilo absolutno bistveno kršitev iz 8. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, je glede na gornje razloge negativen. Ker uveljavljani pritožbeni razlogi niso podani, prav tako pa sodišče ni našlo kršitev na katere mora paziti po uradni dolžnosti (drugi odstavek 350. člena ZPP v zvezi s 366. členom ZPP, 239. členom ZIZ in 15. členom ZIZ), je pritožbo zavrnilo (2. točka 365. člena ZPP v zvezi s 239. členom ZIZ in 15. členom ZIZ).

14. Ker je postopek zavarovanja z začasno odredbo samostojen postopek, je moralo sodišče odločiti tudi o stroških pritožbenega postopka na podlagi določbe prvega odstavka 165. člena ZPP v zvezi z določbami 38. člena ZIZ, 239. člena ZIZ in 15. člena ZIZ. Po določbi šestega odstavka 38. člena ZIZ mora upnik (tožnika) dolžniku (toženki) plačati stroške, ki mu jih je neutemeljeno povzročil. Ker tožnika nista uspela s pritožbo, morata toženki plačati njene stroške odgovora na pritožbo. Pritožbeno sodišče je toženki priznalo 951,60 EUR (1300 točk po tar. št. 31/7 OT in 22% DDV, v presežku pa je zahtevek zavrnilo, ker gre zgolj za zavarovanje primarnega zahtevka) ter znesek administrativnih stroškov v višini 13,80 EUR (23 točk po 11/3.

členu OT), skupaj torej 965,40 EUR. Zakonskih zamudnih obresti toženka ni zahtevala.

-----
¹ Sodišče izda začasno odredbo v zavarovanje nedenarne terjatve, če izkaže upnik za verjetno, da terjatev obstoji ali da mu bo terjatev zoper dolžnika nastala (prvi odstavek 272. člena ZIZ).

² " - da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode" (druga alineja drugega odstavka 272. člena ZIZ).

³ Vsi so pred zakonom enaki (drugi odstavek 14. člena URS).

⁴ dr. Neža Pogorelčnik Vogrinc: Začasne odredbe v civilnih sodnih postopkih, Lexpera, GV Založba, Ljubljana 2022, stran 22, stran 148 in stran 161.

⁵ Odločba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije III Ips 1/2000 in odločba Višjega sodišča v Ljubljani I Cp 1224/2020 (7. točka obrazložitve).

Datum zadnje spremembe: 22.11.2023